Raadsvoorstel

Portefeuillehouder:	Burgemeester M. Mulder
Medeportefeuillehouders:	N.v.t.
Directie	Sociaal en Veilig
Afdeling	Veiligheid (OOV)
Programma:	Programma 2 - Veiligheid
Zaaknummer:	4225984
Documentnummer:	4226187

Onderwerp: **Integraal Veiligheidsplan de Markiezaten 2027-2030**

Voorgesteld besluit

1. Kennis te nemen van de Evaluatie Integraal Veiligheidsplan De Markiezaten 2023-2026
2. Het Integraal Veiligheidsplan De Markiezaten 2027-2030 vast te stellen

Samenvatting

Het Integraal Veiligheidsplan De Markiezaten 2027-2030 beschrijft de gezamenlijke veiligheidsprioriteiten en de aanpak voor de komende vier jaar. Het plan bouwt voort op de resultaten van de periode 2023-2026, waarin de districtelijke samenwerking is versterkt en op vrijwel alle prioriteiten concrete resultaten zijn behaald. Tegelijkertijd blijven onder meer ondermijnende criminaliteit, cybercrime, mensenhandel, jeugdproblematiek en personen met onbegrepen gedrag belangrijke veiligheidsopgaven. Het plan biedt gezamenlijke kaders voor de acht gemeenten binnen het district De Markiezaten, met ruimte voor lokale accenten die aansluiten bij de specifieke veiligheidsopgaven van Bergen op Zoom. De gemeenteraad wordt gevraagd het Integraal Veiligheidsplan De Markiezaten 2027-2030 vast te stellen.

Aanleiding

Voor elke raadsperiode wordt een nieuw integraal veiligheidsplan opgesteld. Op die manier is de aansluiting geborgd tussen het integrale veiligheidsbeleid en de inzet van elk nieuw college en gemeenteraad.

De evaluatie van het Integraal Veiligheidsplan De Markiezaten 2023–2026 laat zien dat de districtelijke samenwerking is versterkt en de veiligheidsaanpak verder is geprofessionaliseerd. Op vrijwel alle prioriteiten zijn concrete resultaten behaald, onder meer door gezamenlijke beleidsontwikkeling, kennisdeling, vaste overlegstructuren en het delen van capaciteit. Tegelijkertijd blijven ondermijnende criminaliteit, cybercrime, mensenhandel, jeugdproblematiek en personen met onbegrepen gedrag belangrijke veiligheidsopgaven. De evaluatie onderstreept daarom het belang van een integrale aanpak waarin repressie wordt gecombineerd met preventie, vroegsignalering en maatschappelijke weerbaarheid. Ook is verdere versterking van de verbinding tussen zorg en veiligheid noodzakelijk, met name bij complexe jeugd- en zorgcasuïstiek. Voor de nieuwe planperiode wordt aanbevolen de districtelijke informatiepositie, thematische samenwerking, gezamenlijke uitvoeringskracht en het gedeeld eigenaarschap van de acht gemeenten verder te versterken. Het Integraal Veiligheidsplan 2027–2030 kan hiermee voortbouwen op een stevig fundament en tegelijkertijd ruimte bieden om flexibel in te spelen op nieuwe en veranderende veiligheidsvraagstukken.

Gemeenten staan voor dezelfde uitdagingen en maken los van elkaar gelijksoortig beleid. Om beter regie te voeren op thema's die binnen de gemeenten, de politie-eenheid en de Veiligheidsregio spelen is wederom besloten om te komen tot een districtelijk integraal veiligheidsplan (IVP). In het district De Markiezaten wordt op het gebied van veiligheid op veel thema's al nauw samengewerkt. Met dit IVP kunnen de gemeenten hun samenwerking nog verder versterken en effectiever sturen.

Het IVP benoemt strategische thema's op het gebied van veiligheid voor de periode 2027 tot en met 2030 voor de acht gemeenten die samen het politiedistrict De Markiezaten vormen. Deze opgaven komen op vier niveaus voor: regionaal, district, basisteam en lokaal. Doel is om met de acht gemeenten meer te sturen en invloed te hebben op (boven)regionale plannen. Een veiligheidsanalyse, trends en ontwikkelingen en de prioriteiten die op andere niveaus gesteld zijn, vormen de basis voor dit IVP. Om daadwerkelijke invloed te hebben op een districtelijke aanpak wordt op voorhand gewerkt vanuit die opgaven waarin de gemeenten elkaar zoveel mogelijk versterken. Het IVP voor de acht gemeenten wordt hiermee een belangrijk sturingsinstrument op districtelijk en basisteam niveau.

Bij de voorbereiding van het nieuwe IVP is ook het “Integraal Veiligheidsplan De Markiezaten 2023-2026” geëvalueerd. De evaluatie brengt de uitvoering van dat plan en de ervaringen uit de afgelopen planperiode in beeld. De bevindingen bieden aanknopingspunten om de gezamenlijke aanpak voort te zetten en waar nodig aan te scherpen. In combinatie met de actuele veiligheidsanalyse, trends en ontwikkelingen vormen deze inzichten de basis voor de prioriteiten en keuzes voor de periode 2027-2030. Hiermee wordt niet alleen vooruitgekeken naar nieuwe veiligheidsopgaven, maar ook voortgebouwd op de ervaringen uit de voorgaande bestuursperiode.

In het IVP wordt de term ‘onbegrepen gedrag’ gehanteerd. Deze term wordt landelijk gebruikt als alternatief voor de eerder gebruikte term ‘verward gedrag’, omdat laatstgenoemde als stigmatiserend kan worden ervaren. Het college heeft echter aandacht gevraagd voor de passendheid van de term ‘onbegrepen gedrag’. Deze benaming kan in bepaalde situaties als verhullend of versluierend worden ervaren, omdat er ook sprake kan zijn van gedrag dat daadwerkelijk als verward kan worden omschreven. Het college vindt het belangrijk dat de gebruikte terminologie recht doet aan de aard van de problematiek en de situaties waar het om gaat. De burgemeester brengt dit onderwerp in bij het districtelijk overleg, zodat ook regionaal aandacht kan worden besteed aan het gebruik van deze terminologie.

Beoogd effect

Een samenleving waarin inwoners, ondernemers en bezoekers zich veilig voelen, overlast en criminaliteit worden beperkt, kwetsbare personen tijdig worden ondersteund en de leefbaarheid en weerbaarheid van wijken, dorpen en het buitengebied worden versterkt.

Argumenten

1.1 De evaluatie biedt het benodigde inzicht in de uitvoering van het vorige plan
Via de “Evaluatie Integraal Veiligheidsplan De Markiezaten 2023-2026”, wordt teruggekeken op de voorgaande planperiode. De evaluatie biedt inzicht in de uitvoering van het vorige plan en ondersteunt de afwegingen voor het nieuwe beleid. Hiermee beschikt uw raad zowel over de terugblik op de afgelopen periode als over het kader voor de komende vier jaar.

2.1 Ook deze bestuursperiode vormt veiligheid een belangrijk onderwerp
De gemeente wil breed inzetten op veiligheid. Daarbij gaat het niet alleen om het aanpakken van feitelijke overlast en criminaliteit, maar ook om het verbeteren van het veiligheidsgevoel. De evaluatie van het IVP 2023-2026 biedt inzicht in de voorgaande planperiode en vormt, samen met de actuele veiligheidsanalyse, een basis om te bepalen waar voortzetting of aanscherping van de aanpak nodig is.
De gemeente kan de veiligheid niet alleen verbeteren. Dit vraagt om samenwerking met inwoners, ondernemers, bezoekers, maatschappelijke organisaties en professionals op het gebied van veiligheid, zoals de politie, het Openbaar Ministerie en de brandweer, en zorg, zoals het Zorg- en Veiligheidshuis, Veilig Thuis, jeugdzorg en de GGZ.

Het Integraal Veiligheidsplan De Markiezaten 2027-2030 biedt de kaders waarbinnen deze samenwerking en de uitvoering van het veiligheidsbeleid deze bestuursperiode vorm krijgen.

2.2 De gemeenteraad stelt de doelen vast
Met het vaststellen van het "Integraal Veiligheidsplan De Markiezaten 2027-2030' maakt uw raad gebruik van zijn kaderstellende rol op het gebied van veiligheid. Volgens artikel 38b, lid 1, Politiewet 2012 stelt de gemeenteraad ten minste eenmaal in de vier jaar de veiligheidsdoelen vast die de gemeente nastreeft door de handhaving van de openbare orde en de hulpverlening door de politie.

Kanttekeningen, risico's en alternatieven

1.1 Kanttekening: Mogelijke onduidelijkheden in de evaluatie
De grafiek op pagina 9 van de evaluatie geeft het aantal Halt-voorlichtingen over de afgelopen jaren weer. Vanaf 2025 is een daling zichtbaar in het aantal Halt-voorlichtingen. Er is niet één specifieke oorzaak aan te wijzen voor deze ontwikkeling. Mogelijk spelen verschillende factoren een rol. Zo kan de vraag vanuit scholen veranderen of worden voorlichtingen over bepaalde thema's (vaker) door andere organisaties of samenwerkingspartners verzorgd.

Daarnaast blijkt uit wetenschappelijke inzichten dat algemene voorlichtingen niet altijd leiden tot gedragsverandering en dat bepaalde vormen van voorlichting, afhankelijk van de doelgroep en de wijze waarop deze worden aangeboden, zelfs averechts kunnen werken. Tegelijkertijd kan belevend leren, waarbij jongeren actief deelnemen en zelf ervaringen opdoen, bijdragen aan een groter leereffect en een betere verwerking van de aangeboden informatie. Ook Halt onderschrijft het belang van goed afgestemde voorlichtingen, die aansluiten bij de belevingswereld en ontwikkelingsfase van jongeren en onderdeel uitmaken van een bredere preventieve aanpak. In dit kader bezoeken ook scholen uit Bergen op Zoom de Risk Factory, waar jongeren door middel van realistische situaties en praktische opdrachten leren omgaan met verschillende veiligheidsrisico's.

De daling in het aantal voorlichtingen betekent daarmee niet automatisch dat er minder aandacht is voor preventie. Het is vooral van belang dat de preventieve inzet aansluit bij de lokale veiligheidsproblematiek, de behoeften van jongeren en de effectiviteit van de gekozen aanpak.

2.1 Kanttekening: Uitvoering van het plan valt of staat met een goede netwerksamenwerking
Bij het integraal veiligheidsbeleid draait het om de benadering van veiligheid vanuit de netwerksamenwerking. Oplossingen voor veiligheidsproblemen worden gezamenlijk vormgegeven, waarbij een goede samenwerking tussen de diverse partners de sleutel tot succes is. Om te komen tot een goed gedragen en uitvoerbaar veiligheidsbeleid is deze samenwerking van groot belang. Dit vergt een grondhouding om gezamenlijk te willen werken om gedeelde belangen te realiseren. Om als gemeenten goed te kunnen sturen op de partners is het eveneens nodig om goed samen te werken en zoveel als mogelijk gezamenlijke uitgangspunten te hebben en de benodigde personele capaciteit en middelen. De ervaringen uit de vorige planperiode, zoals beschreven in de evaluatie, kunnen worden benut om deze samenwerking verder te versterken.

2.2 Risico: Geformuleerde doelstellingen worden niet behaald
Als risico kan worden benoemd dat doelstellingen zoals geformuleerd in het IVP niet worden behaald. Dit kan komen doordat de context ineens verandert of er capaciteitsproblemen ontstaan.
Door middel van monitoring (o.a. via de tweejaarlijkse Veiligheidsmonitor (CBS) en de eigen jaarlijkse Monitor Integrale Veiligheid) wordt de voortgang bewaakt. Daar waar nodig kan, in samenspraak met de ketenpartners, worden bijgestuurd.

Financiën

Het "Integraal Veiligheidsplan De Markiezaten 2027-2030" bevat geen besluitvorming over budgetten. In paragraaf 7.2 van het plan is een indicatief overzicht opgenomen van de kosten die de acht gemeenten jaarlijks maken voor gezamenlijke projecten, deelname aan gemeenschappelijke regelingen en dergelijke. Deze kosten zijn gedekt binnen de bestaande capaciteit en budgetten.

Participatie

Op 28 mei 2025 heeft een dialoogbijeenkomst van het Districtsoverleg De Markiezaten plaatsgevonden. Tijdens deze bijeenkomst zijn de acht burgemeesters in gesprek gegaan met ketenpartners, waaronder de politie, het Openbaar Ministerie, het Zorg- en Veiligheidshuis, de Veiligheidsregio/brandweer, de GGD, het RIEC Zeeland West-Brabant, Veilig Thuis en Halt. Het doel was om gezamenlijk de kaders en prioriteiten voor het veiligheidsbeleid te bepalen.

Op 1 juni 2026 heeft een themabijeenkomst over veiligheid voor de gemeenteraad plaatsgevonden. Tijdens deze bijeenkomst zijn raadsleden in de gelegenheid gesteld om input te leveren voor het nieuwe veiligheidsplan. Wij hebben de input verwerkt in het voorstel dat voorligt.

Vervolg

Het “Integraal Veiligheidsplan De Markiezaten 2027-2030” geeft de kaders voor het lokale jaarlijkse afdelingsplan. Dat plan wordt uw raad separaat ter kennisname aangeboden.

De acht gemeenten voeren vanaf 2019 jaarlijks een gezamenlijk onderzoek uit. Hierdoor ontstaat er een betrouwbaar beeld met een gedegen veiligheidsanalyse voor het district, de basisteams en de afzonderlijke gemeenten. Deze analyse is gebaseerd op:

- Objectieve cijfers onder andere van de politie;
- Subjectieve veiligheid, waaronder het veiligheidsgevoel van inwoners zoals gemeten via de CBS-Veiligheidsmonitor.

Op basis hiervan kunnen de prioriteiten op districtsniveau, op basisteamniveau en op lokaal niveau getoetst en waar nodig bijgesteld worden.

Communicatie

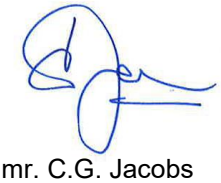
Na vaststelling van het “Integraal Veiligheidsplan De Markiezaten 2027-2030” worden alle betrokkenen geïnformeerd. Dit geschiedt door toezending van het plan.

Bijlagen

1. Integraal Veiligheidsplan De Markiezaten 2027-2030.
2. Evaluatie Integraal Veiligheidsplan De Markiezaten 2023-2026.

Een ontwerpbesluit bieden wij u hierbij ter vaststelling aan.
Het college van burgemeester en wethouders van Bergen op Zoom,

secretaris

mr. C.G. Jacobs

burgemeester

drs. M. Mulder MSc.

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Bergen op Zoom;

gezien het voorstel van het college van burgmeester en wethouders van 3 november 2026 met onderwerp Integraal Veiligheidsplan De Markiezaten 2027-2030.

BESLUIT:

1. Kennis te nemen van de Evaluatie Integraal Veiligheidsplan De Markiezaten 2023-2026
2. Het Integraal Veiligheidsplan De Markiezaten 2027-2030 vast te stellen

Aldus vastgesteld in de vergadering van 17 december,

De interim-griffier,	De voorzitter,
C.G.M. Bus	drs. M. Mulder MSc.